

**DRUŽBA BREZ ODPADKOV (»ZERO WASTE«)
V OBČINAH GORJE IN BLED**

XI. ZERO WASTE ODBOR
za leto 2024
Zapisnik

30. september 2025

1. ZERO WASTE ODBOR

V Zero Waste odboru so naslednji člani:

- Romana Starič, predstavnica Občine Bled
- Primož Tomše Zorč, predstavnik Občine Gorje
- Jožica Peljhan, predstavnica komunalnega podjetja Infrastruktura Bled d.o.o.
- Jaka Kranjc, predstavnik nacionalne Zero Waste organizacije
- Aljaž Mulej, Društvo tabornikov Poključski rod Gorje, predstavnik nevladne organizacije občine Gorje
- Miha Žvan, Društvo za varstvo okolja Bled, predstavnik nevladne organizacije občine Bled

Naloga odbora je, da sodeluje pri razvoju in implementaciji zaveze, oceni kritične korake, definira rešitve v primeru težav pri izvedbi ali rokih, podpira izvajanje zaveze ter poroča nacionalni Zero Waste organizaciji.

Predsednik Odbora je predstavnik komunalnega podjetja.

Mandat Odbora traja do leta 2025, do katerega naj bi bili izpolnjeni cilji, zastavljeni v načrtu in se sestane najmanj 1x letno.

Članstvo v Odboru je častno.

XI. odbora so se udeležili: Peter Torkar, Anton Mežan, Maja Pančur, Elizabeta Skumavc, Jaka Kranjc, Žaklina Znajder, Janez Resman in Jožica Peljhan. Miha Žvan se je opravičil (bolezen).

Ker se predstavnik nevladne organizacije občine Gorje že nekaj časa ni oglasil, je bil lansko leto pozvan, da se izjasni, ali želi še sodelovati v odboru ali pa se namesto njega poišče zamenjava. Odziva ni bilo. Peter Torkar je predlagal, da se k sodelovanju povabi Športno društvo Gorje. Vabilo jim je bilo poslano, vendar se niso odzvali.

Od lanskega leta še niso bili realizirani naslednji predlogi.

- V zavezujoč dokument se vključijo pogoji za vse prireditve, ki se dogajajo v obeh občinah. Vse prireditve naj bodo zero waste, s povratno ali biorazgradljivo embalažo, pod nadzorom zelene straže. To naj bo določeno že na razpisu prireditev (Turizem Bled)
EBM preverijo možnost najema mobilne eko pralnice in pridobi informacijo kako to izvajajo socialna podjetja tujini. – Preverjeno pri CupUp, da ne dajejo v najem mobilne pralnice, ker so jo začasno postavili v Zagrebu zaradi večjega števila lokalnih odjemalcev. EBM bo preveril še druge možnosti.
- Vzpostavi naj se ZW certifikat za sobodajalce: »light« verzija
EBM pripravi predlog.
- Turizem Bled naj obvesti sobodajalce, da obiskovalci odlagajo odpadke tam, kjer se prenočuje.
IB pozove TB.
- V jesenskem ali zimskem času EBM izvedejo sortirno analizo BIO odpadkov (blokovsko naselje, gospodinjstva)
Analiza ni bila izvedena zaradi previsokih stroškov.
- EBM posredujejo županu občine Gorje ponudbo za uvedbo ponudbe pomoči pri nakupu pralnih plenit za novorojenčke.
EBM so ponudbo poslali, vendar se župan za to ni odločil.
- V vrtce in šole poslati predlog o skupni (šole-vrtci-občina-komunalno podjetje) nabavi jeklenk za otroke za promocijo »Voda iz pipe«.
IB v šolah preveri kaj na to tematiko že imajo, da ne bi prišlo do podvajanja.
- Pripravi se graf zbiranja odpadnih sveč in kontaktira prevzemnika ali bi bilo smiselno ločeno zbirati plastične in elektronske sveče.

V 11-ih letih je količina zbranih odpadnih sveč padla za 54 %. Prevzemnika smo kontaktirali, a ni bilo odgovora glede nadaljnjega ločenega zbiranja različnih vrst sveč.

- *V evidenci se poišče 8-10 sobodajalcev, ki samo oddajajo sobe in tam ne stanujejo. Po možnosti se pregleda njihova sestava MKO in ugotovi koliko turisti zares ločujejo. Pri pregledu evidenc smo ugotovili, da imajo nekateri premajhne zabojnike in jim dodelili nove. Pregled zabojnikov se načrtuje v letu 2026.*

- *Pripravi se analiza največjih prispevnikov h količinam MKO.*

V mešanih komunalnih odpadkih je še vedno prisotnih veliko odpadkov, ki bi jih lahko ločili:

- *19 % papirja*
- *18 % BIO*
- *17 % mešane embalaže*
- *10 % tekstila*
- *21 % ostanka (npr. plenice, keramika, odpadni gradbeni materiali, iztrebki malih živali in podobno)*

V prihodnje bi bilo potrebno več pozornosti usmerjati k osveščanju občanov glede pravilnega ločevanja odpadkov in povečati nadzor nad pravilnim odlaganjem odpadkov.

V začetku leta 2026 se pripravi nov dokument zaveze občin na poti do družbe brez odpadkov, v katerem se opredeli nove kratkoročne in dolgoročne cilje. Dokument pripravita IB in EBM, ga uskladiata z občinama in predložita v potrditev občinskima svetoma.

Odbor je potekal v sredo, 30. 9. 2025 od 13.00 do 15.00 ure v sejni sobi Infrastrukture Bled d.o.o. Zapisala: Jožica Peljhan.

2. POROČILO IN PLAN AKTIVNOSTI NA PODROČJU RAVNANJA Z ODPADKI V OBČINAH GORJE IN BLED

2.1 Poročilo o izvedenih aktivnostih v letu 2024

Od zadnjega srečanja odbora zero waste do danes so bile za doseganje zavez iz Načrta izvedene aktivnosti opisane v Poročilu, ki je priloga temu zapisniku.

3. VIZIJA, CILJI IN POGLAVITNE REŠITVE

Vizija Občine Gorje in Občine Bled je postati občina, ki z viri ravna trajnostno in gospodarno: odpadki, kot viri ne končajo na odlagališču in hrana ne v smeteh. V občini nastajajo zelena delovna mesta. Vsi se zavedajo vrednosti virov in svoje vloge pri učinkoviti rabi virov.

Cilj Načrta oz. Strategije je dati jasno navodilo vsem prebivalcem, obiskovalcem in izvajalcem dejavnosti o ravnanju z odpadki na območju občin v prihodnosti:

1. Ohranjanje in varovanje naravnih virov (pokrajine in vode)
2. Izobraževanje in osveščanje k odgovornemu potrošništvu
3. Preprečevanje nastajanja odpadkov:
 - premislimo kaj res potrebujemo preden kupimo
 - kupimo izdelke, ki so kvalitetni, narejeni iz ekoloških in/ali recikliranih materialov, izogibamo se nakupu izdelkov za enkratno uporabo
 - če neke stvari ne potrebujemo več jo prodamo, posodimo ali podarimo
 - ko potrebujemo nek izdelek le za enkratno uporabo si ga izposodimo
 - spodbude kupcem, da prinesejo svojo embalažo in vrečke za večkratno uporabo
 - spodbujanje kupcev, da kupujejo izdelke brez embalaže ali vsaj take, ki so v ekološki embalaži

- spodbujanje uporabe pralnih plen
- 4. Ponovna uporaba izdelkov:
 - v nove namene (npr. stare fotografije za umetnost, obleke za vrečke, itd.)
 - popravilo tako, da se ohranja vrednost in uporabnost izdelka.
 - obnavljanje, predelava sestavnih delov, razstavljanje na sestavne dele, ki jih ponovno uporabimo
 - spodbujanje izmenjav, trgovin z izdelki ponovne uporabe, garažne razprodaje, boljših trgov in zbiranja v dobrodelne namene.
- 5. Recikliranje
- 6. Kompostiranje na domačem vrtu. Prednost pred kompostiranjem hrane je uporaba še dobre hrane iz menz in hotelov za ljudi, ki so socialno ogroženi, nato za prehrano živali, šele nato se lahko hrano smatra kot biološko razgradljiv kuhinjski odpadki.
- 7. Čim večja snovna predelava vseh vrst odpadkov z namenom zmanjšanja količin odpadkov namenjenih za odstranjevanje.
- 8. Povečan prijazen nadzor zbiranja vseh vrst odpadkov pri povzročiteljih.
- 9. Čim bolj kakovostno ločeno zbiranje vseh vrst odpadkov z namenom, da so čiste in tako bolj uporabne za predelavo in obdelavo.
- 10. Sežiganje mešanih komunalnih odpadkov, gum, lesa iz mešanih gradbenih odpadkov ali blata čistilnih naprav je nesprejemljivo.

Poglavitne rešitve Načrta oz. Zaveze:

- izobraževanje in osveščanje prebivalcev in obiskovalcev o ravnanju z odpadki na območju občin,
- preprečevanje nastajanja odpadkov na izvoru,
- ponovna uporaba,
- zagotavljanje kar najboljših pogojev za ločeno zbiranje odpadkov na izvoru: natančnejše ločevanje (s povečanim nadzorom ločevanja) in posledično manj zbranega preostanka komunalnih odpadkov namenjenega obdelavi in končno odlaganju.

4. ZAVEZA OBČIN GORJE IN BLED NA POTI DO ZERO WASTE

Občini Gorje in Bled se zavezujeta, da bosta:

- **do leta 2020** vzpostavila pogoje, ki bodo omogočili:
- 1. Izmed vseh zbranih komunalnih odpadkov izločiti 75% delež koristnih odpadkov in jih poslati naprej v snovno izrabo (recikliranje, kompostiranje, anaerobna obdelava).
- 2. Zmanjšanje količine zbranih mešanih komunalnih odpadkov na 70 (Gorje) in 100 kilogramov (Bled) na prebivalca na leto.
- 3. Zmanjšanje količine odloženih odpadkov na 50 (Gorje) in 80 kilogramov (Bled) na prebivalca na leto.
- 4. Zmanjšanje količine vseh nastalih odpadkov na 200 (Gorje) in 300 kilogramov (Bled) na prebivalca na leto.

Leto 2020 je prelomno, saj se preverjajo zaveze, ki se jim je občina zavezala ob vstopu.

Kljub temu, da občinama ni uspelo doseči zavez ob vstopu v projekt (razen ene zaveze v občini Gorje), lahko rečemo, da sta na poti k temu cilju. O tem pričajo tudi deleži posamezne zbranih frakcij. Mešanih komunalnih odpadkov je manj, povečuje se delež ločeno zbranih frakcij. Vsekakor bo potrebno sprejeti še kakšen ukrep, ki bo dvignil osveščenost tako prebivalcev, kot obiskovalcev Bleda, da se bo ta trend lahko nadaljeval.

- **do leta 2025** vzpostavila pogoje, ki bodo omogočili:

1. Izmed vseh zbranih komunalnih odpadkov izločiti 80 % delež koristnih odpadkov in jih poslati naprej v snovno izrabo (recikliranje, kompostiranje, anaerobna obdelava).
2. Zmanjšanje količine zbranih mešanih komunalnih odpadkov na 65 (Gorje) in 75 kilogramov (Bled) na prebivalca na leto.
3. iskanju rešitev za nadaljnjo predelavo, ponovno uporabo, snovno izrabo ali preoblikovanje materialov za vse zbrane vrste odpadkov,
4. izvedbi analize mešanih ostankov odpadkov, ki pokaže, katere deleže je možno znižati s preprostejšimi ukrepi, katere pa zgolj s sodelovanjem proizvajalcev. Prva analiza bo opravljena v prvem letu po sprejemu Načrta oz. Zaveze. Nadaljnje analize bodo izvedene najmanj 1x na leto z namenom spremljanja napredka in prilagajanja ukrepov za doseg ciljev,
5. krejitvi zavedanja za upoštevanje prioritet na področju ravnanja z odpadki (preprečevanje nastajanja, ponovna uporaba in recikliranje odpadkov je usmerjeno v zniževanje količin vseh nastalih komunalnih odpadkov ter zniževanje količin mešanih ostankov) ter odpadkov praviloma ne usmerjati v sežigalnice. Sežiganje mešanih komunalnih odpadkov, gum, lesa iz mešanih gradbenih odpadkov ali blat čistilnih naprav je nesprejemljivo,
6. organiziranju izobraževanja, informiranja, osveščanja in sodelovanja s prebivalci, obiskovalci in podjetji, kjer nastajajo komunalni odpadki ter s podjetji, kjer nastajajo odpadki, ki ne sodijo v njeno neposredno pristojnost o pravilnem ravnanju z odpadki, kompostiranju na domačem vrtu, s poudarkom na preprečevanju nastajanja odpadkov in ponovni uporabi predmetov,
7. dogovoru s ponudniki nastanitve v občini glede postavitve manjših zabojnikov za ločeno zbiranje odpadkov v sobe ali na hodnike nastanitvenih objektov, namestitve informativnega gradiva po sobah (hitri vodnik po ločevanju odpadkov v tujih jezikih),
8. vzpostavitvi in zagotovitvi delovanja eko točke, katere namen je izobraževati in osveščati ljudi o trajnostno naravnem vedenju. Eko točko se lahko vzpostavi tudi v sodelovanju s sosednjo občino. Eko točka je lahko stacionarna ali mobilna,
9. vzpostavitvi in zagotovitvi delovanja medobčinskega centra ponovne uporabe (v nadaljevanju CPU), v katerem bo rabljene predmete mogoče popraviti, dodelati, predelati, preoblikovati in prodati. CPU se lahko vzpostavi tudi v sodelovanju s sosednjo občino,
10. organiziranju sistema samooskrbe lokalnega prebivalstva, prodaja lokalnih izdelkov in pridelkov ter živil v razsutem stanju (brez embalaže),
11. pravilnem upravljanju zemljišč (nadzor preobsežne gradnje, ki ima za posledico preveliko gostoto prebivalcev, obnova, sanacija in preprečevanje nastajanja degradiranih območij, načrtovanje zelenih stavb, načrtovanje in izgradnja energijsko in prehransko samozadostnih naselij ipd.),
12. spodbujanju trajnostne mobilnosti (v avtu se pelje več ljudi, ne vsak s svojim, hoja, vožnja s kolesom, javni prevoz ipd.) in novih življenjskih slogov (samooskrba, kratke nakupovalne verige, trajnostna pravična trgovina ipd.),
13. izbiri ponudnikov storitev dajala prednost tistim, ki zagotavljajo alternativne načine predelave odpadkov,
14. zmanjševanju ogljičnega odtisa v lokalnem okolju (spodbujanje energetske učinkovitosti, zelene javne nabave itd.).